

## KADININ MİRAS HAKKI (1)

*“Ana babanın ve akrabanın geriye bıraktıklarından erkek-lere pay vardır; ana babanın ve akrabanın geriye bıraktıklarından kadınlara da pay vardır. Gerek azından gerek çoğundan (hem erkeğe, hem de kadına) bir hisse ayrılmıştır. (Nisa: 98/7) âyetinde de kalan mirastan erkeğin olduğu gibi kadının da hakkı olduğu; hem erkeğin hem de kadının, kazandıklarının kendi hakları olduğu belirtilmekte ve Allah’ın bol lütuf ve kereminden istenmesi emredilmekte, O’nun duaları işiten, kabul eden olduğu vurgulanmaktadır.*

Diğer birçok toplumda olduğu gibi, İslâm’dan önceki Arap toplumunda da kadınların miras hakkı yoktu. Câhiliyye Arapları, ölen kişinin, düşmanla savaşamayacak durumdaki yakınlarına miras vermezlerdi. Bundan dolayı kadınlara ve çocuklara miras ver-mezlerdi (Taberî, Câmi’u’l-beyan: 4/275). Ölen kişinin, malı gibi karısı da akrabasına miras kalırdı. Malın yabancılara gitmemesi için kızlara miras verilmezdi. Ancak kılıç kuşanan, kabileyi savunacak erkekler miras alırlardı.

Erkeklerin yanında, kadınlara da miras payı belirleyen Nisa: 98/7, 11-12’nci âyetler indiği zaman, bazı Müslümanların, gelenek-lerine aykırı buldukları bu durumdan etkilenerek: “Ya Resulallah, babasının bıraktığı maldan, ata binemeyen, düşmanla savaşmayan kıza malın yarısını mı vereceğiz? Bir işe yaramayan çocuğa miras mı vereceğiz?” dedikleri rivayet edilir (Câmi’u’l-beyan: 4/275; İbn Kesîr, Tefsîr: 1/459).

98/7’nci âyetin, kocası, geriye üç kız çocuğu bırakarak ölmüş olan bir kadının şikâyeti üzerine indiği rivayet edilir. Amcası oğulları, adamın mirasının tamamını almış, kadınla çocuklarına hiçbir şey bırakmamışlardı. Kadın durumu, Allah’ın Elçisine şikâyet etti. Allah’ın Elçisi, malı alanlara adam gönderdi. Fakat vârisler, malın kendilerine âidolduğunu söylediler. Çünkü ölenin erkek çocukları yoktu. Arap geleneklerine göre miras, ölenin yalnız erkek akrabasına düşerdi. İşte bu olay üzerine inen âyet, erkeklerin yanında kız çocuklara da pay ayırdı. Sonra vâris akrabadan herkesin miras payını belirleyen âyetler indi (Tefsîru âyâtî’l-ahkâm: 2/37):

*“Allah size, çocuklarınız(ın alacağı miras) hakkında, erkeğe kadının payının iki katını tavsiye eder. (Çocuklar) ikiden fazla kadın iseler, (ölenin geriye) bırak  
tığının üçte ikisi onlarındır. Eğer (çocuk) yalnız bir kadınsa (mirasın)*

*yarısı onundur. Ölenin çocuğu varsa, geriye bıraktığı  
(ı mal)  
ından ana babasından her birinin altıda bir hissesi vardır.*

**(devamı yarın..)**